

H&M houtbewerkingsmachines wil cultuuromslag 'Aannemers moeten anders inkopen'

Van der Molen stelt de parameters in voor de fabricage van een hsb-element.

Te hoge faalkosten, geringe winstmarges en toeleveranciers die daarom worden uitgeknepen. Volgens directeur Marcel van der Molen van H&M houtbewerkingsmachines is 'het inkoopproces de makke van de bouw'. Hij pleit voor een radicaal andere inkoopstrategie bij aannemers. "Focus meer op efficiency van het bouwproces, klantrendement en faalkostenbesparing."

H&M houtbewerkingsmachines uit Sneek levert onder meer complete werkplaatsinrichtingen voor de prefab bouw en maakt onder andere hsb-elementen voor klanten. Het machinepark varieert van een volledig geautomatiseerde spijkermachine voor een houten skelet tot een kantelbank om het hsb-element in de gewenste positie te brengen. Eén van de paradepaardjes is de metselrobot waarvan de Friese onderneming momenteel de derde versie ontwerpt. Dijkstra Draisma maakt al gebruik van de eerste versie

om de prefab wandelementen automatisch te voorzien van steenstrips of keramische stenen.

Van der Molen gaf op de recente PREFAB beurs een inkijkje in de machine-automatisering voor de prefab bouw. Hij blijkt een strateeg: Van der Molen wil niet alleen een machine verkopen, maar denkt na hoe een bouwproject met zo weinig mogelijk faalkosten en met een optimaal rendement tot stand kan komen. Hij verbaast zich over het feit dat veel traditioneel denkende aannemers bij het inkoopproces uitgaan van een volledig bouwproces op de bouwplaats en zoveel mogelijk op de werkvoorbereiding bezuinigen om de toch al geringe winstmarge te behouden. Met als gevolg dat er in de uitvoering tal van zaken verkeerd gaan en afgewenteld worden op de toeleveranciers en onderaannemers.

De inkoop is de makke van de bouw, zo stel je...

“De traditionele aannemer kijkt alleen maar naar wat het project kost en stemt daar zijn inkoop op af. Hij rekent met een faalkostenpercentage van 8 procent tegen een minimale winstmarge van pak ‘m beet 3 procent. Dat is toch heel raar? De aannemer schrijft voor een project in met een te lage winstmarge, maar om die te behouden, bezuinigt hij zoveel mogelijk op de kosten voor materialen, engineering en montage, terwijl de toeleveranciers al deze processen moeten uitvoeren, maar eigenlijk financieel worden uitgeknepen. Toeleveranciers krijgen niet de kans om aan de voorkant input te geven aan de werkvoorbereiding. Dat is niet eerlijk. Meestal gaat er van alles mis in de uitvoering, omdat de werkvoorbereiding niet klopt vanwege onvoldoende gekwalificeerd personeel of dat telkens voor elk project het wiel opnieuw wordt uitgevonden. Opleveringen worden vooruitgeschoven en dat heeft weer negatieve gevolgen voor een volgend project.”

Hoe zou het beter kunnen?

“Gelukkig zijn er steeds meer aannemers die zich fixeren op een zo efficiënt mogelijk bouwproces en daarbij alle overtollige schakels eruit filteren met behulp van prefabricage en machine-automatisering waar dat nodig is. Een optimale werkvoorbereiding is een vereiste, waardoor er geen verstoringen meer optreden tijdens

het bouwproces. Standardisatie van bouwelementen en optimale werktekeningen zijn cruciaal. Ik maak mee dat een pladdakelement door zestien verschillende tekenaars wordt ontworpen. Elke keer weer een ander aansluitdetail. De architect kan zich uitleven, maar niemand is erbij gebaat. Door standardisatie en automatisering in de prefabricage van bouwelementen, verdien je investering in de werkvoorbereiding terug in de uitvoering. Daardoor blijft de winstmarge op peil en kan deze gelijkmatiger worden verdeeld onder alle partners in het bouwproces. De aannemer gunt toeleveranciers de kans om hun kennis en expertise van de uitvoering tentoon te spreiden en beloont hen daarvoor. Werk vanuit een gezamenlijk doel. Iedere partner weet van tevoren dat er een winstmarge is voorspeld van 3 procent en dat daarbinnen de investeringen gerealiseerd moeten worden. Zodoende creëer je een project met een minimum aantal opleverpunten en een maximaal rendement voor de klant.”

Hoe kunnen prefabricage en geautomatiseerde werkplaatsinrichtingen bijdragen tot een beter projectresultaat?

“Ik wil hier niet voor eigen parochie preken, maar geautomatiseerde werkplaatsinrichtingen voor de prefab bouw zorgen voor een optimale werkvoorbereiding. Door een vorm van standardisatie door te voeren in de bouwelementen – bijvoorbeeld een standaardgrid van een hsb-element of een pasklaar kozijn gebaseerd op een halfsteensverband – kun je veel effectiever met materiaal omgaan en veel

effectievere ontwerpen maken. Doordat de gehele keten heeft meegedacht over een optimale engineering en montage zorg je voor een optimale input aan de bewerkingsmachines. Het is dan meteen duidelijk hoe lang een machine erover doet om een x-aantal elementen te produceren en welke kwaliteit eruit komt. Ik blijf me erover verbazen dat een aannemer van een traditionele bouw geen idee heeft hoe lang bepaalde activiteiten hebben geduurd.

Gaan we dan toe naar een soort McDonalds-achtige methode waarbij een stopwatch bepaalt hoe lang de uitvoering van een proces mag duren?

“Nou, bij wijze van spreken wel. Als de taktijd van een fabricageproces bekend is, betekent dat er meer rust en regelmaat is voor het personeel. Comfort tijdens het werk wordt erg op prijs gesteld. Er is nooit meer een uitloop van een uur of twee uur tijdens de productie. De bouw moet minder afhankelijk worden van persoonlijke skills, want die zijn steeds minder voorhanden. Dakelementen zijn bijvoorbeeld veel zwaarder uitgevoerd dan vroeger; dat is niet meer te tillen voor het personeel. Het is toch heerlijk dat beplating en panlatten automatisch worden gemonteerd of dat hsb-frames automatisch worden gespijkerd en de isolatie ingeblazen wordt. Voor de montage van prefab-elementen heeft het personeel geen specifieke vaardigheden nodig; de machines zijn relatief eenvoudig te bedienen. Mijn motto is: breng de intelligentie in het project terug naar de werkvoorbereiding.” 🏠

H&M houtbewerkingsmachines is bezig met de derde versie van de metselrobot.

Prefab werkplaatsinrichtingen geven rust op de werkvloer.